

проф. д-р Мариа Донева
Универзитет „Св. Кирил и Методиј”, Скопје,
Филозофски Факултет
Институт за социјална работа и социјална политика

Приказ на книгата: “Социјален развој” од проф. д-р Јован Пејковски

Во издание на Филозофскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” од Скопје, излезе од печат книгата на проф. д-р Јован Пејковски: “Социјален развој”.

Во трудот “Социјален развој”, на 342 страници се прикажани современите сфаќања за општествените процеси кои го определуваат развојот како централен интерес за потребите и аспирациите на луѓето во граѓанското општество. Развојот како комплексен и мултидимензионален процес постојано е во фокусот на интересот, со желба да се постигне повисок квалитет на животот за сите луѓе. Преку прикажување на одделните аспекти кои го дефинираат и оформуваат социјалниот развој, како од материјален, така и од поширок хуман аспект, се согледуваат релевантните поимања на овој комплексен процес кој инкорпорира мноштво елементи, од чиешто познавање и влијание врз истите се овозможува динамизирање на севкупниот развој.

Осознавањето на потребите на луѓето, нивните барања, стремежи и цели и откривањето на процесите за нивно задоволување, како и можностите и начините како да се остваруваат растот и развојот на општеството, се доминантните прашања кои се претставени во трудот, “Социјален развој”.

Во првиот дел на трудот се разработени повеќе прашања, со кои се објаснува развојот како потреба за постигнување повисок квалитет на животот и како фундаментално човеково право и потреба. Исто така, прикажани се и значењето на социјалниот развој и неговата содржина, при што се дава приказ на теориите за социјален развој. Преку различноста на концептите и сфаќањата за социјалниот развој се упатува и на компонентите и факторите на социјалниот развој. Даден е акцент на развојните предуслови, при што се укажува и на разните видови развојни ограничувања што постојат и што не се постигнати, заради што

се јавуваат лимити во социјалниот развој.

Во овој дел се дадени и влијанијата на економското опкружување и социјалните можности, при што посебно се прикажани врските и влијанијата меѓу економскиот и социјалниот развој. Посебно внимание им е посветено на социјалните потреби и развојот, а заради значењето што го имаат, одделно се претставени социјалните индикатори и социјалното известување во следењето, прикажувањето и планирањето на социјалниот развој.

Во вториот дел се прикажани системските основи за планирањето социјален развој, при што се истакнуваат основите на општествениот систем кои влијаат врз планирањето и на подсистемите на системот на планирање. Укажано е на дефинирањето на приоритетите во развојот, како основа за поквалитетно динамизирање на развојните перформанси. Даден е приказ на влијанието на мерките на социјална регулатива со кои се оформува социјалниот развој. Исто така, прикажани се практиката и видовите планирања на социјалниот развој во одделни земји. Индикативното планирање е објаснето како модел и форми кои се применуваат во современите држави, а е даден и приказ на состојбите и развојот на планирањето на социјалниот развој во Република Македонија и планирањето во Европската Унија. Планирањето е обработено и според видовите краткорочно планирање, со приказ на социјалните цели во годишните макро-економски планира-

ња, потоа среднорочното планирање, како и долгорочното планирање, а посебно е прикажано стратешкото планирање.

Во третиот дел од трудот, авторот ја обработува меѓународната димензија на развојот и на социјалниот развој. Притоа е прикажана поврзаноста на развојот во пошироки рамки и влијанијата кои се пренесуваат како кризи во развојот и врз социјалниот развој. Објаснети се карактеристиките и трендовите на социјалниот развој во глобален контекст и врз таа основа се прикажани меѓународните организации и институции во чиј домен на активност е и социјалниот развој. Во трудот се дава приказ и на поважните документи за меѓународен развој и се укажува на процесите и потребите за засилување на меѓународната соработка за развој.

Во четвртиот дел е обработен социјалниот развој во Република Македонија. Дадена е врската на социјалниот развој и сигурноста и нивното оформување, а е направен и приказ на социјалниот развој во одделни области. Развојот како процес треба да се менаџира и на ова прашање е укажано како потреба заради остварување на растечките барања и потреби на граѓаните.

Посебно внимание е посветено на улогата на општината во оформувањето на социјалниот развој. Имено, со приказ на системските основи и надлежности на општината се дава прегледност на основите и надлежностите што треба да се оствару-

ваат во доменот на социјалниот развој и неговото планирање.

По одделни делови, авторот приложува современа литература, која, покрај сопственото богато практично и теоретско искуство, ја користел при пишувањето на книгата.

Иако авторот во воведот ја истакнува намената на трудот, оценка е дека истиот има поширок домен и го надминува опсегот на универзитетски учебник. Истиот може да им биде од полза на сите оние кои ги проучуваат прашањата на социјалниот развој во рамките на општествените процеси и водењето социјална политика на државите, а пред сè во образовните институции, науч-

ните, државните, како и на сите кои непосредно работат, го оформуваат и дефинираат опфатот на потребите и планирањето на ресурсите за задоволување на социјалните потреби и развојот.

Може да се оцени дека темите, опфатени во книгата, се современи, актуелни, јасно и документирано разработени. Претставуваат целина којашто ги објаснува: социјалниот развој, неговото значење и потребите за негово осознавање и планирање, како врз научна основа, така и во практиката на меѓународните организации, на државно и на локално ниво во Република Македонија.